

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 19. septembra 2019 *

„Predhodno odločanje – Trgovinska politika – Protidampinške dajatve – Uvoz koles, poslanih iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije – Razširitev dokončne protidampinške dajatve, uvedene na uvoz koles kitajskega porekla, na te države – Izvedbena uredba (EU) št. 501/2013 – Veljavnost – Dopustnost – Nevložitev ničnostne tožbe s strani tožeče stranke v postopku v glavni stvari – Povezani uvoznik – Procesno upravičenje za vložitev ničnostne tožbe – Uredba (ES) št. 1225/2009 – Člen 13 – Izogibanje – Člen 18 – Nesodelovanje – Dokaz – Sklop indiciev“

V zadevi C-251/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Rechtbank Noord-Holland (sodišče v Severni Holandiji, Nizozemska) z odločbo z dne 6. aprila 2018, ki je na Sodišče prispela 12. aprila 2018, v postopku

Trace Sport SAS

proti

Inspecteur van de Belastingdienst/Douane, kantoor Eindhoven,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik senata, K. Jürimäe (poročevalka), sodnica, D. Šváby, S. Rodin in N. Piçarra, sodniki,

generalni pravobranilec: G. Pitruzzella,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in M. A. M. de Ree, agentki,
- za Svet Evropske unije H. Marcos Fraile in B. Driessen, agenta, skupaj z N. Tuominen, odvetnico,
- za Evropsko komisijo S. Noë in M. França, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. aprila 2019

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 501/2013 z dne 29. maja 2013 o razširitvi dokončne protidampinške dajatve, uvedene z Izvedbeno uredbo (EU) št. 990/2011 na uvoz koles s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, na uvoz koles, poslanih iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelek s poreklom iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije ali ne (UL 2013, L 153, str. 1, v nadaljevanju: sporna uredba) v delu, v katerem se ta uredba nanaša na družbi Kelani Cycles (Pvt) Ltd in Creative Cycles (Pvt) Ltd, dve proizvajalki izvoznici koles, ki imata sedež v Šrilanki.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Trace Sport SAS in Inspecteur van de Belastingdienst/Douane, kantoor Eindhoven (inšpektor davčne/carinske uprave, urad v Eindhovnu, Nizozemska) (v nadaljevanju: inšpektor) v zvezi z zakonitostjo dveh odločb o odmeri carinske dajatve za uvoz koles s poreklom in poslanih iz Šrilanke.

Pravni okvir

Osnovna uredba

- 3 V obdobju sprejetja sporne uredbe so bile določbe, ki urejajo sprejetje protidampinških ukrepov Evropske unije, v Uredbi Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL 2009, L 343, str. 51, in popravek v UL 2010, L 7, str. 22), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 1168/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 (UL 2012, L 344, str. 1) (v nadaljevanju: osnovna uredba).
- 4 Člen 13 osnovne uredbe, naslovljen „Izogibanje“, je določal:

„1. Proti dampinške dajatve, ki se uvedejo na podlagi te uredbe, se lahko razširijo na uvoz podobnih izdelkov, bodisi rahlo spremenjenih ali nespremenjenih, iz tretjih držav; ali na uvoz rahlo spremenjenih podobnih izdelkov iz države, za katero veljajo ukrepi; ali njihovih delov, kadar pride do izogibanja veljavnim ukrepom. Proti dampinške dajatve, ki ne presegajo preostalih proti dampinških dajatev, uvedenih v skladu s členom 9(5), se lahko razširijo na uvoz iz družb, ki uporabljajo individualne dajatve v državah, za katere veljajo ukrepi, kadar pride do izogibanja veljavnim ukrepom. Izogibanje se opredeli kot sprememba v trgovinskih vzorcih med tretjimi državami in Skupnostjo ali med posameznimi družbami v državi, kjer veljajo ukrepi, in Skupnostjo, do katere pride zaradi prakse, postopka ali dejavnosti, za katero ni zadostnega vzroka ali ni gospodarsko upravičena, z izjemo uvedbe dajatve, ter kadar obstajajo dokazi o škodi ali o tem, da se popravljalni učinki dajatve spodkopavajo s cenami in/ali količinami podobnega izdelka, ter kadar obstajajo dokazi o dampingu v zvezi z normalnimi vrednostmi, predhodno ugotovljenimi za podoben izdelek, če je potrebno v skladu z določbami člena 2.

Praksa, postopek ali dejavnost iz prvega pododstavka vključuje, med drugim, rahlo spremembo zadevnega izdelka, da se vključi v carinske oznake, ki običajno niso predmet ukrepov, pod pogojem, da sprememba ne povzroči spremembe njegovih bistvenih značilnosti; pošiljko izdelka, za katerega veljajo ukrepi, preko tretjih držav; reorganizacijo lastnih prodajnih vzorcev in poti izvoznikov in proizvajalcev v državi, za katero veljajo ukrepi, da bi morebiti izvažali njihove izdelke v Skupnost preko proizvajalcev, ki uporabljajo individualne stopnje dajatev, ki so nižje od stopenj, ki se uporabljajo za izdelke proizvajalcev; ter, v okoliščinah, prikazanih v odstavku 2, sestavljanje delov s postopkom sestavljanja v Skupnosti ali tretji državi.

2. Za določeno aktivnost sestavljanja v Skupnosti ali tretji državi se šteje, da se izogiba veljavnim ukrepom, če:

- (a) se je aktivnost pričela ali znatno okrepila po tem, ali pa neposredno pred tem, ko se je začela protidampinška preiskava, zadevni deli pa prihajajo iz države, ki je predmet teh ukrepov in
- (b) vrednost delov predstavlja 60 % ali več celotne vrednosti delov sestavljenega izdelka, vendar pa se v nobenem primeru ne šteje, da gre za izogibanje, če je dodana vrednost, za katero se poveča vrednost delov, vnesenih tekom aktivnosti sestavljanja ali končne izdelave, večja od 25 % proizvodnih stroškov, in
- (c) so popravljalni učinki dajatev oslabljeni v smislu cen in/ali količin sestavljenega podobnega izdelka in obstajajo dokazi o dampingu v zvezi z normalnimi vrednostmi, ki so bile prehodno ugotovljene za podobne ali sorodne izdelke.

3. Preiskave se začnejo v skladu s tem členom na pobudo Komisije ali na zahtevo države članice ali katere koli zainteresirane stranke na podlagi zadostnih dokazov glede dejavnikov, določenih v odstavku 1. Začnejo se po posvetovanju s Svetovalnim odborom na podlagi uredbe Komisije, ki carinskim organom lahko daje tudi navodila, da uvoz registrirajo v skladu s členom 14(5) ali da zahtevajo jamstva. Preiskave izvaja Komisija, ki ji lahko pomagajo carinski organi, zaključijo pa se v devetih mesecih. Kadar dejstva, kot so dokončno preverjena, utemeljujejo razširitev ukrepov, to stori Svet, na predlog, ki ga po posvetovanju s Svetovalnim odborom predloži Komisija. Svet sprejme predlog, razen če v roku enega meseca po tem, ko ga je predložila Komisija, z navadno večino ne odloči, da predlog zavrne. Razširitev začne veljati z datumom, na katerega je bila uvedena registracija na podlagi člena 14(5) ali na katerega so bile zahtevane garancije. Ustrezne postopkovne določbe te uredbe v zvezi z začetki in vodenjem preiskav se uporabljajo v skladu s tem členom.

4. Za uvoz podjetij, katerim so odobrena izvzetja, registracija na podlagi člena 14(5) ali ukrepi ne veljajo. Zahtevki za izvzetja, ki so jim priložena ustrezna dokazila, se predložijo v rokih, določenih v uredbi Komisije, ki začne preiskavo. Kadar se praksa, postopek ali dejavnost izogibanja dogajajo izven Skupnosti, se izvzetja lahko odobrijo proizvajalcem zadevnega izdelka, ki lahko dokažejo, da niso povezani z nobenim proizvajalcem, za katerega veljajo ukrepi, in za katere se ugotovi, da niso vpleteni v izogibanje, kakor je opredeljeno v odstavkih 1 in 2 tega člena. Kadar se praksa, postopek ali dejavnost izogibanja dogajajo v Skupnosti, se izvzetja lahko odobrijo uvoznikom, ki lahko dokažejo, da niso povezani z nobenim proizvajalcem, za katerega veljajo ukrepi.

Ta izvzetja se odobrijo s sklepom Komisije po posvetovanju s Svetovalnim odborom ali s sklepom Sveta o uvedbi ukrepov in veljajo za obdobje in pod pogoji, določenimi v sklepu.

[...]“

5 Člen 18(1) te uredbe je določal:

„V primerih, ko katera koli stranka ne dovoli dostopa do informacij ali na kak drug način ne dobavi potrebnih informacij v rokih, ki jih navaja ta uredba, ali pa močno ovira preiskavo, se lahkočasne ali dokončne ugotovitve, bodisi pozitivne ali negativne, naredijo na osnovi dostopnih dejstev. [...]“

Protidampinške uredbe v zvezi s kolesi in sporna uredba

6 Svet Evropske unije je leta 1993 uvedel dokončno protidampinško dajatev v višini 30,6 % na uvoz koles s poreklom iz Kitajske v Unijo. Nato je bila ta dajatev ohranjena na isti ravni. V letu 2005 je bila navedena dajatev dvignjena na stopnjo 48,5 %. Na tej zadnji ravni je bila ohranjena z Izvedbeno

uredbo Sveta (EU) št. 990/2011 z dne 3. oktobra 2011 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz koles s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe (ES) št. 1225/2009 (UL 2011, L 261, str. 2).

- 7 Po prejetju zahteve je Komisija 25. septembra 2012 sprejela Uredbo (EU) št. 875/2012 o začetku preiskave glede možnega izogibanja protidampinškim ukrepom, uvedenim z Izvedbeno uredbo št. 990/2011, z uvozom koles, poslanim iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije, ne glede na to, ali je deklariran kot s poreklom iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije ali ne, in o registraciji takšnega uvoza (UL 2012, L 258, str. 21).
- 8 Po tej preiskavi je Svet 29. maja 2013 sprejel sporno uredbo.
- 9 Iz uvodne izjave 22 te uredbe je razvidno, da je Komisija opravila preveritvene obiske na kraju samem pri šestih šrilanških družbah, med katerimi je družba Kelani Cycles.
- 10 Svet je v uvodnih izjavah od 35 do 42 navedene uredbe glede ravni sodelovanja šrilanških družb v bistvu navedel, da se je med šestimi šrilanškimi družbami, ki so vložile zahtevek za izvzetje na podlagi člena 13(4) osnovne uredbe, samo za tri štel, da so sodelovale. Za te tri družbe – ker je ena umaknila svoj zahtevek za izvzetje, drugi dve pa nista zadovoljivo sodelovali – so ugotovitve temeljile na razpoložljivih podatkih v skladu s členom 18 osnovne uredbe.
- 11 V uvodni izjavi 58 sporne uredbe je Svet ugotovil, da je prišlo do spremembe v trgovinskih vzorcih med Šrilanko in Unijo v smislu člena 13(1) osnovne uredbe.
- 12 V uvodnih izjavah od 77 do 82 sporne uredbe je Svet analiziral naravo praks izogibanja, zaradi katerih je prišlo do te spremembe v trgovinskih vzorcih med to tretjo državo in Unijo.
- 13 Glede praks pretovarjanja je v uvodnih izjavah od 77 do 79 te uredbe navedeno:
 - „(77) Izvoz prvotno sodelujočih šrilanških družb je znašal 69 % celotnega šrilanškega izvoza v Unijo v obdobju poročanja [med 1. septembrom 2011 in 31. avgustom 2012]. Za tri od šestih prvotno sodelujočih družb v preiskavi pretovarjanje ni bilo odkrito. V zvezi s preostalim izvozom sodelovanja ni bilo, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 35 do 42.
 - (78) Zato je ob upoštevanju spremembe vzorca trgovanja, ugotovljene v uvodni izjavi 58, med Šrilanko in Unijo v smislu člena 13(1) osnovne uredbe ter ker se niso javili in/ali niso sodelovali vsi šrilanški proizvajalci/izvozniki, mogoče skleniti, da se izvoz teh proizvajalcev/izvoznikov lahko pripiše k praksam pretovarjanja.
 - (79) Zato se obstoj pretovarjanja izdelkov kitajskega porekla prek Šrilanke potrdi.“
- 14 Svet je v uvodnih izjavah 81 in 82 sporne uredbe navedel, da obstoj dejavnosti sestavljanja v smislu člena 13(2) osnovne uredbe ni bil ugotovljen.
- 15 V uvodnih izjavah 92, 96 in 110 sporne uredbe je Svet ugotovil, prvič, neobstoj druge utemeljitve ali gospodarske upravičenosti razen namena izogibanja veljavnim protidampinškim ukrepom, drugič, slabitev popravljalnih učinkov teh ukrepov in, tretjič, obstoj dampinga glede na predhodno ugotovljeno normalno vrednost.
- 16 V teh okoliščinah je Svet v uvodni izjavi 115 sporne uredbe ugotovil obstoj izogibanja v smislu člena 13(1) osnovne uredbe, in sicer s pretovarjanjem prek Šrilanke.

- 17 V skladu s členom 1(1) sporne uredbe je bila dokončna protidampinška dajatev v višini 48,5 %, določena v členu 1(2) Izvedbene uredbe št. 990/2011, razširjena na uvoz koles, poslanih iz Šrilanke, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelki s poreklom iz te države ali ne. Člen 1(3) sporne uredbe določa pobiranje dajatve, razširjene na ta isti uvoz, registriran v skladu z Uredbo št. 875/2012.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 18 V obdobjih od 27. septembra do 15. oktobra 2012 in od 13. februarja do vključno 21. maja 2013 sta carinska zastopnika v imenu in za račun uvoznika koles s sedežem v Franciji, to je družbo Trace Sport, na Nizozemskem vložila deklaracije za sprostitve koles, poslanih iz Šrilanke, v prosti promet. V vseh teh deklaracijah so bili kot izvozniki teh koles navedeni šrilanški proizvajalci izvozniki, in sicer glede na primer družba Kelani Cycles ali družba Creative Cycles.
- 19 Po naknadnih preverjanjih veljavnosti navedenih deklaracij je inšpektor menil, da je treba za kolesa, deklarirana za sprostitve v prosti promet v obdobju od 27. septembra 2012 do vključno 5. junija 2013, plačati protidampinško dajatev v višini 48,5 %.
- 20 Inšpektor je 27. februarja in 29. aprila 2014 torej izdal dve odločbi o odmeri za zneska v višini 229.990.88 EUR oziroma 234.275.37 EUR.
- 21 Z odločbama z dne 24. septembra 2015 je inšpektor ti odločbi o odmeri potrdil in zavrnil pritožbi, ki ju je zoper slednji vložila družba Trace Sport.
- 22 Družba Trace Sport ti odločbi izpodbija pred predložitvenim sodiščem.
- 23 To sodišče poudarja, da se v nasprotju s tem, kar pred njim zatrjuje družba Trace Sport, sporna uredba v sporu o glavni stvari uporabi.
- 24 Vendar se navedeno sodišče sprašuje o veljavnosti te uredbe glede na trditve, ki jih družba Trace Sport pred tem sodiščem izpeljuje iz sodbe z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries (C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62). Družba Trace Sport meni, da Svet iz informacij, ki jih je imel na voljo, ni mogel sklepati, da je šlo za pretovarjanje v Šrilanki, niti tega, da sta bili družbi Kelani Cycles in Creative Cycles vpleteni v take dejavnosti. Na obravnavi, ki je potekala pred tem istim sodiščem, naj bi družba Trace Sport poleg tega poudarila, da je predlagala zaslišanje pri Komisiji, da bi predstavila dokumente, ki jih je prvotno predložila družba Kelani Cycles in katerih upoštevanje naj bi Komisija zavrnila.
- 25 Predložitveno sodišče ugotavlja, da se je za družbo Kelani Cycles v uvodnih izjavah 39 in 42 sporne uredbe štelo, da ni sodelovala, medtem ko je treba družbo Creative Cycles, ki v tej uredbi ni izrecno omenjena, šteti za del šrilanških proizvajalcev izvoznikov iz uvodne izjave 78 navedene uredbe, ki se niso javili. Svet naj bi ugotovitev, da so ti proizvajalci izvozniki sodelovali pri pretovarjanju, utemeljil z ugotovitvijo spremembe v trgovinskih vzorcih med Šrilanko in Unijo ter z nesodelovanjem navedenih proizvajalcev izvoznikov. Sodišče pa naj bi v sodbi z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries (C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62), razsodilo, da Svet iz informacij, s katerimi je razpolagal, ni mogel veljavno sklepati o obstoju praks pretovarjanja v Šrilanki. Predložitveno sodišče meni, da ugotovitev Sodišča v tej sodbi glede proizvajalca izvoznika City Cycle Industries prav tako velja za družbi Kelani Cycles in Creative Cycles.
- 26 Ob ugotovitvi, da je bil člen 1(1) in (3) sporne uredbe razglašen za ničen le v zvezi z družbo City Cycle Industries in da v skladu s točko 185 sodbe z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma (C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74), ta razglasitev ničnosti ne pomeni, da je ta uredba prav tako nična v razmerju do drugih proizvajalcev izvoznikov, pa predložitveno sodišče meni, da je treba Sodišču postaviti vprašanje o veljavnosti te uredbe v zvezi z družbama Kelani Cycles in Creative Cycles.

27 V teh okoliščinah je Rechtbank Noord-Holland (sodišče v Severni Holandiji, Nizozemska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je [sporna] uredba [...] veljavna v delu, v katerem se nanaša na proizvajalca izvoznika Kelani Cycles?
2. Ali je [sporna] uredba [...] veljavna v delu, v katerem se nanaša na proizvajalca izvoznika Creative Cycles?“

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 28 Nizozemska vlada, Svet in Komisija v stališčih, ki so jih predložili Sodišču, dvomijo o dopustnosti tega predloga za sprejetje predhodne odločbe glede na sodno prakso iz sodb z dne 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90, točke 13, 14 in 16), z dne 15. februarja 2001, Nachi Europe (C-239/99, EU:C:2001:101, točki 30 in 37), in z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma (C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 56), ker naj bi družba Trace Sport brez dvoma lahko pri sodišču Unije vložila ničnostno tožbo zoper sporno uredbo v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU.
- 29 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da splošno načelo, ki vsakemu zagotavlja pravico, da se v postopku zoper nacionalni ukrep, ki posega v njegov položaj, sklicuje na neveljavnost akta Unije, ki je podlaga za ta ukrep, ne nasprotuje temu, da se za to pravico določi pogoj, da zainteresirana stranka ni imela pravice, da neposredno zahteva razglasitev ničnosti akta pri sodišču Unije na podlagi člena 263 PDEU. Vendar le v primeru, ko je mogoče šteti, da bi oseba lahko nedvomno zahtevala razglasitev ničnosti zadevnega akta, ta oseba ne more uveljavljati njegove neveljavnosti pred pristojnim nacionalnim sodiščem (sodba z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma, C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 56 in navedena sodna praksa).
- 30 Torej samo v primeru, ko bi bilo mogoče šteti, da je imela družba Trace Sport brez dvoma procesno upravičenje za vložitev ničnostne tožbe zoper sporno uredbo na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU, se ta pred predložitvenim sodiščem ne bi mogla sklicevati na neveljavnost te uredbe.
- 31 Najprej je treba ugotoviti, da je plačilo protidampinških dajatev, razširjenih s sporno uredbo, zadevnim gospodarskim subjektom, kakršna je družba Trace Sport, naloženo s predpisi, ki so jih sprejeli pristojni nacionalni organi. Iz tega sledi, da ni mogoče šteti, da ta uredba očitno ne potrebuje izvedbenih ukrepov v smislu člena 263, četrti odstavek, zadnji del stavka, PDEU (glej po analogiji sodbo z dne 18. oktobra 2018, Rotho Blaas, C-207/17, EU:C:2018:840, točki 38 in 39).
- 32 Torej le v primeru, ko bi bilo mogoče šteti, da se sporna uredba brez dvoma neposredno in posamično v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU nanaša na uvoznico, kakršna je družba Trace Sport, se ta pred predložitvenim sodiščem ne bi mogla sklicevati na neveljavnost te uredbe.
- 33 V zvezi s tem je treba poudariti, da imajo uredbe, s katerimi je uvedena protidampinška dajatev, normativni značaj, ker se uporabljajo za vse zainteresirane gospodarske subjekte (sodba z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma, C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 34 Iz istih razlogov velja enako za uredbo, kakršna je sporna uredba, s katero je protidampinška dajatev razširjena zaradi praks izogibanja. Cilj take uredbe je namreč razširiti področje protidampinške dajatve, uvedene z uredbo, kakršna je ta iz prejšnje točke.

- 35 Vendar je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da se uredba, s katero je uvedena protidampinška dajatev, lahko neposredno in posamično nanaša na gospodarski subjekt. Sodišče je tako v svoji sodni praksi opredelilo nekatere kategorije gospodarskih subjektov, na katere se lahko posamično nanaša uredba o uvedbi protidampinške dajatve, kar ni ovira za to, da se uredba lahko posamično nanaša tudi na druge gospodarske subjekte zaradi nekaterih njihovih posebnih lastnosti, po katerih se razlikujejo od vseh drugih subjektov (sodba z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma, C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 59; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 16. maja 1991, Extramet Industrie/Svet, C-358/89, EU:C:1991:214, točka 16).
- 36 V skladu s sodno prakso Sodišča se lahko uredba o protidampinški dajatvi posamično nanaša, prvič, na tiste proizvajalce in izvoznike zadevnega proizvoda, ki se jim na podlagi podatkov, ki so razvidni iz njihove gospodarske dejavnosti, pripisuje damping, drugič, na uvoznike zadevnega proizvoda, katerih cene pri nadaljnji prodaji so bile upošteevane pri določitvi izvozne cene in na katere se zato nanašajo ugotovitve v zvezi z obstojem dampinga, in tretjič, na uvoznike, ki so ekonomsko povezani z izvozniki zadevnega proizvoda, zlasti kadar je bila izvozna cena izračunana na podlagi cen pri nadaljnji prodaji na trgu Unije, ki so jih uporabljali ti uvozniki, in kadar je bila protidampinška dajatev izračunana na podlagi teh cen pri nadaljnji prodaji (sodba z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma, C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točke od 60 do 62 in navedena sodna praksa).
- 37 Iz te sodne prakse izhaja, da lastnost, da je gospodarski subjekt uvoznik, tudi če je povezan z izvozniki zadevnega proizvoda, sama ne more zadostovati, da bi se štelo, da se uredba o uvedbi protidampinške dajatve na uvoznika nanaša posamično. Nasprotno, za posamično nanašanje na uvoznika, tudi če je povezan z navedenimi izvozniki, se zahteva dokaz, da so bili podatki v zvezi z njegovo gospodarsko dejavnostjo upoštevani za namene ugotavljanja praks dampinga, ali če tega ni, dokaz, da ima druge posebne lastnosti, po katerih se razlikuje od vseh drugih subjektov.
- 38 Glede na navedeno sodno prakso ni mogoče izključiti, da se lahko za uvoznika zadevnega izdelka ob dokazu obstoja nekaterih njegovih posebnih lastnosti, po katerih se razlikuje od vseh drugih subjektov, šteje, da se uredba, s katero je razširjena protidampinška dajatev zaradi praks izogibanja, kakršna je sporna uredba, nanj posamično nanaša.
- 39 V stališčih, predloženih Sodišču, so nizozemska vlada, Svet in Komisija trdili, da je tako v primeru družbe Trace Sport. V zvezi s tem poudarjajo, po eni strani, da je Trace Sport družba s sedežem v Franciji, katere lastnik, ki je fizična oseba, ima prek offshore družb tudi 50-odstotni delež kapitala tako družbe Kelani Cycles kot družbe Creative Cycles. Ti zadnji, ki sta proizvajalki uvoznici, pa naj bi brez dvoma imeli procesno upravičenje za vložitev ničnostne tožbe zoper sporno uredbo. Poleg tega naj bi bila družba Kelani Cycles ustanovljena, da prevzame dejavnosti družbe Creative Cycles. Po drugi strani naj bi družba Trace Sport vedela za preiskavo družbe Kelani Cycles, kar naj bi bilo dokazano z njenim neuspešnim poskusom pri Komisiji predložiti listine, ki jih je družba Kelani Cycles prej predložila tej instituciji.
- 40 Poleg tega Komisija navaja, da so družbe Trace Sport, Kelani Cycles in Creative Cycles vpletene v goljufije v zvezi s carinskimi dajatvami in protidampinškimi dajatvami.
- 41 Vendar pa te okoliščine, tudi če bi bile dokazane, ne bi zadostovale za ugotovitev, da se je sporna uredba brez dvoma posamično nanašala na družbo Trace Sport v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU.
- 42 Namreč, čeprav je družba Trace Sport uvoznica zadevnih proizvodov v postopku v glavni stvari, pa ni sodelovala v preiskavi in ni nikakor omenjena v sporni uredbi. Zgolj dejstvo, da je vedela za preiskavo družbe Kelani Cycles in da je z njo najverjetneje delila nekatere informacije, ne more zadostovati za ugotovitev, da ima družba Trace Sport posebne lastnosti, po katerih se razlikuje od vseh drugih subjektov.

- 43 Lastnost družbe Trace Sport, da je uvoznica zadevnih proizvodov v postopku v glavni stvari, in to, da morebiti spada v isto skupino kot proizvajalec izvoznik, ki je sodeloval v preiskavi, ne more voditi do drugačnega sklepa glede na ugotovitve iz točk 37 in 38 te sodbe.
- 44 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da na podlagi elementov, s katerimi razpolaga Sodišče, ni mogoče ugotoviti, da je imela družba Trace Sport brez dvoma procesno upravičenje za vložitev ničnostne tožbe zoper sporno uredbo v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU.
- 45 Iz tega sledi, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 46 Predložitveno sodišče želi z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je sporna uredba neveljavna v delu, v katerem se uporablja za uvoz koles, poslanih iz Šrilanke, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelek s poreklom iz te države ali ne.
- 47 Uvodoma je treba opozoriti, najprej, da imajo v skladu s sodno prakso Sodišča institucije Unije na področju skupne trgovinske politike in predvsem ukrepov trgovinske zaščite široko diskrecijsko pravico zaradi zapletenosti gospodarskih in političnih razmer, ki jih morajo preučiti. Sodni nadzor take presoje mora biti zato omejen na preverjanje, ali so bila postopkovna pravila upoštevana, ali je bilo dejansko stanje, ki se upošteva pri izpodbijani izbiri, pravilno ugotovljeno in ali ne gre za očitno napako pri presoji tega dejanskega stanja ali za zlorabo pooblastil (sodbi z dne 16. februarja 2012, Svet in Komisija/Interpipe Niko Tube in Interpipe NTRP, C-191/09 P in C-200/09 P, EU:C:2012:78, točka 63 in navedena sodna praksa, in z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries, C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62, točka 56).
- 48 Dalje, glede dokaznega bremena za izogibanje v skladu s členom 13(1) osnovne uredbe je obstoj izogibanja protidampinškim ukrepom izkazan, kadar so izpolnjeni štirje pogoji. Prvič, iti mora za spremembo v trgovinskih vzorcih med tretjo državo in Unijo ali med posameznimi družbami v državi, kjer veljajo ukrepi, in Unijo. Drugič, do te spremembe mora priti zaradi prakse, postopka ali dejavnosti, za katere razen uvedbe dajatve ni zadostne utemeljitve ali ki niso gospodarsko upravičene. Tretjič, obstajati morajo elementi, ki dokazujejo, da je industriji Unije nastala škoda ali da so bili oslabljeni popravljalni učinki protidampinških dajatev. Četrto, obstajati morajo dokazi o obstoju dampinga.
- 49 V skladu s členom 13(3) te uredbe mora Komisija na podlagi dokazov, ki *prima facie* kažejo na izogibanje, začeti preiskavo. V skladu s sodno prakso Sodišča ta določba določa načelo, da dokazno breme za izogibanje nosijo institucije Unije (sodba z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries, C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 50 Nazadnje, ob upoštevanju člena 18 osnovne uredbe in sodne prakse Sodišča je treba opozoriti, da se institucije Unije v primeru nezadostnega sodelovanja ali nesodelovanja dela ali vseh proizvajalcev izvoznikov lahko oprejo na sklenjen krog indecev za ugotovitev obstoja izogibanja, ob pojasnilu, da mora biti s temi indici dokazano, da so štirje pogoji, določeni v členu 13(1) te uredbe, kakor so navedeni v točki 48 te sodbe, izpolnjeni. Vendar ne obstaja nobena pravna domneva, na podlagi katere bi bilo mogoče iz nesodelovanja zainteresirane stranke neposredno sklepati o obstoju takega izogibanja (glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries, C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62, točke 65, 66, 68 in 69 ter navedena sodna praksa).
- 51 V obravnavanem primeru je Svet glede praks izogibanja protidampinškim ukrepom s pretovarjanjem prek Šrilanke v uvodnih izjavah od 77 do 79 sporne uredbe preučil drugega od štirih pogojev, na katere je opozorjeno v točki 48 te sodbe. V uvodni izjavi 77 te uredbe je Svet najprej navedel, da za tri od šestih družb, ki so prvotno sodelovale v preiskavi, niso bile odkrite prakse pretovarjanja. V zvezi s preostalim izvozom v Unijo je Svet pojasnil, da ni bilo nikakršnega sodelovanja. Dalje, v uvodni

izjavi 78 navedene uredbe je Svet poudaril, na eni strani, da je bil obstoj spremembe v trgovinskih vzorcih med Šrilanko in Unijo ugotovljen v uvodni izjavi 58 iste uredbe, in na drugi strani, da se vsi šrilanški proizvajalci izvozniki niso javili in niso vsi sodelovali. Sklenil je, da se izvoz teh proizvajalcev izvoznikov v Unijo lahko „pripiše“ praksam pretovarjanja. Nazadnje, v uvodni izjavi 79 sporne uredbe je Svet ugotovil, da se obstoj praks pretovarjanja izdelkov kitajskega porekla prek Šrilanke potrdi.

- 52 Ugotovitev v zvezi z obstojem praks pretovarjanja se zato nanaša na vse proizvajalce uvoznike, ki so zavrnilo sodelovanje, in temelji na dvojni ugotovitvi, in sicer ugotovitvi obstoja spremembe v trgovinskih vzorcih na eni strani in ugotovitvi nesodelovanja dela proizvajalcev izvoznikov na drugi.
- 53 Vendar na podlagi te dvojne ugotovitve ni mogoče ugotoviti obstoja praks pretovarjanja v Šrilanki. Po eni strani namreč Svet ni mogel pravilno sklepati o obstoju takih praks samo zaradi nesodelovanja dela proizvajalcev izvoznikov. Po drugi strani, ker je sprememba v trgovinskih vzorcih prvi od štirih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, da se pravilno dokaže obstoj izogibanja, se Svet ni mogel sklicevati na ugotovitev tega obstoja kot indica, da je bil drugi od teh štirih pogojev, v skladu s katerim mora biti ta sprememba posledica prakse izogibanja, izpolnjen (glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2017, Maxcom/City Cycle Industries, C-248/15 P, C-254/15 P in C-260/15 P, EU:C:2017:62, točke od 76 do 78).
- 54 Zato je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je sporna uredba neveljavna v delu, v katerem se uporablja za uvoz koles, poslanih iz Šrilanke, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelek s poreklom iz te države ali ne.

Stroški

- 55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 501/2013 z dne 29. maja 2013 o razširitvi dokončne protidampinške dajatve, uvedene z Izvedbeno uredbo (EU) št. 990/2011 na uvoz koles s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, na uvoz koles, poslanih iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelek s poreklom iz Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije ali ne je neveljavna v delu, v katerem se uporablja za uvoz koles, poslanih iz Šrilanke, ne glede na to, ali so deklarirani kot izdelek s poreklom iz te države ali ne.

Podpisi